

İHRACAT GENELGESİ'NİN “PEŞİN DÖVİZ” BAŞLIKLİ 6'NCİ MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMIŞTIR.

T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığının 30.09.2021 tarihli ve 603399 sayılı yazısı üzerine TCMB tarafından 01.10.2021 tarihinde TCMB İhracat Genelgesi'nin “Peşin Döviz” başlıklı 6'ncı maddesi 1'inci, 2'nci ve 3'üncü fıkralarına ekleme yapılmıştır.

Kambiyo Mevzuatında ihracat bedellerinin PEŞİN DÖVİZ olarak yurda getirilme kurallarında ihracatçılar lehine değişiklik yapılmıştır. Daha önce peşin döviz bedelleri karşılığı 24 ay içerisinde ihracatın yapılması zorunlu iken, yeni düzenleme ile mücbir sebep/haklı durum hallerinin varlığı ve tevsik edilmesi halinde BANKALARCA 1 yıla kadar ek süre verilebileceği; bu sürelerden fazla olmak üzere mücbir sebep veya haklı durumun devam etmesi ve bu durumun belgelenmesi halinde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılacak işleme karar verilebileceği düzenlemesi yapılmıştır.

Yapılan üç değişiklik/ekleme aşağıda belirtilmiştir. Bu çerçevede;

1-“Peşin döviz” başlıklı 6'ncı maddenin birinci fıkrasına;

“Peşin bedel karşılığı ihracatın 24 ay içerisinde yapılması zorunludur.” ifadesinden sonra gelmek üzere;

“Ancak 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde yer alan mücbir sebep ve haklı durum hallerinin varlığı nedeniyle 24 ay içerisinde ihracat yapılamayacağına ilişkin anlaşılması halinde belirtilen süre dolmadan ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya mücbir sebep/haklı durum hallerinin 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen şekilde tevsik edilmesi kaydıyla banka tarafından ihracatçıya en fazla 1 yıla kadar ek süre verilebilir. Banka tarafından verilen toplam 1 yıllık ek sürenin sonunda mücbir sebep/haklı durum devamının belgelenmesi halinde ihracatçı hakkında 2018-32/48 sayılı Tebliğ kapsamında yapılacak işlemlere Bakanlık tarafından karar verilir. Ancak bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan prefinansman kredisi hükümlerine ilişkin açıklamalar saklıdır.” hükmü eklenmiştir.

Birinci fıkra;

“(1) Peşin bedel karşılığı ihracatın 24 ay içerisinde yapılması zorunludur. Ancak 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde yer alan mücbir sebep ve haklı durum hallerinin varlığı nedeniyle 24 ay içerisinde ihracat yapılamayacağına ilişkin anlaşılması halinde belirtilen süre dolmadan ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya mücbir sebep/haklı durum hallerinin 2018-32/48 sayılı Tebliğ'in 9 uncu maddesinde belirtilen şekilde tevsik edilmesi kaydıyla banka tarafından ihracatçıya en fazla 1 yıla kadar ek süre verilebilir. Banka tarafından verilen toplam 1 yıllık ek sürenin sonunda mücbir sebep/haklı durum devamının belgelenmesi halinde ihracatçı hakkında 2018-32/48 sayılı Tebliğ kapsamında yapılacak işlemlere Bakanlık tarafından karar verilir. Ancak bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan prefinansman kredisi hükümlerine ilişkin açıklamalar saklıdır.” şeklini almıştır.

2-“Peşin döviz” başlıklı 6’ncı maddenin ikinci fıkrasına ekleme yapılmıştır;

“(2) Peşin döviz karşılığında 24 ay içerisinde ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. “ hükmü,

“(2) Peşin döviz karşılığında 24 ay içerisinde **ya da birinci fıkra uyarınca verilen ek süre sonunda** ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. “ şeklini almıştır.

3-“Peşin döviz” başlıklı 6’ncı maddenin üçüncü fıkrası;

“(3) Bankalarca peşin bedel tutarının firma hesabına geldiği tarihten itibaren azami 24 ay içerisinde İBKB düzenlenmesi mümkündür.“ hükmünden sonra gelmek üzere;

“**Ancak, birinci fıkra kapsamında ek süre verilmesi halinde ek süre müddetince de İBKB düzenlenebilir.**” hükmü eklenmiştir. Fıkra;

“(3) Bankalarca peşin bedel tutarının firma hesabına geldiği tarihten itibaren azami 24 ay içerisinde İBKB düzenlenmesi mümkündür. Ancak, birinci fıkra kapsamında ek süre verilmesi halinde ek süre müddetince de İBKB düzenlenebilir.” şeklini almıştır.

Böylece, PEŞİN DÖVİZ başlıklı 6’ncı madde bu düzenlemelerden sonra;

“Peşin döviz

MADDE 6 - (1) Peşin bedel karşılığı ihracatın 24 ay içerisinde yapılması zorunludur. Ancak 2018-32/48 sayılı Tebliğ’in 9 uncu maddesinde yer alan mücbir sebep ve haklı durum hallerinin varlığı nedeniyle 24 ay içerisinde ihracat yapılamayacağına anlaşılması halinde belirtilen süre dolmadan ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya mücbir sebep/haklı durum hallerinin 2018-32/48 sayılı Tebliğ’in 9 uncu maddesinde belirtilen şekilde tevsik edilmesi kaydıyla banka tarafından ihracatçıya en fazla 1 yıla kadar ek süre verilebilir. Banka tarafından verilen toplam 1 yıllık ek sürenin sonunda mücbir sebep/haklı durum devamının belgelenmesi halinde ihracatçı hakkında 2018-32/48 sayılı Tebliğ kapsamında yapılacak işlemlere Bakanlık tarafından karar verilir. Ancak bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan prefinansman kredisi hükümlerine ilişkin açıklamalar saklıdır.

(2)Peşin döviz karşılığında 24 ay içerisinde ya da birinci fıkra uyarınca verilen ek süresonunda ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarının tamamının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatı açısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. Ancak, tamamı tek seferde iade edilmeyen veya süresi içinde ihracatı gerçekleştirilmeyen peşin döviz tutarının 15.000,- ABD Doları veya karşılığı döviz ya da Türk Lirasını geçmeyen kısmı prefinansman hükümlerine tabi olmaz. Söz konusu peşin dövize ilişkin 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun uyarınca yasal işlem başlatılmasını teminen bankalarca Bakanlığa bildirim yapılmaz. Ayrıca, 24 ay tamamlanmadan önce indirim,

iskonto veya malda bozulma gibi haklı sebeplerin bulunması ve bu durumun ihracatçı tarafından peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya sözleşme ve kesin satış faturasında yapılan değişiklikle tevsik edilmesi halinde peşin bedelin tevsik edilen tutar kadar kısmının iade edilmesi mümkündür. Bu durum dışında kalan kısmi iadelerde kısmi iade tarihinde söz konusu peşin bedel prefinansman hükümlerine tabi olur. Kısmi olsun veya olmasın Bankalarca yalnızca transferi gerçekleştiren kişiye peşin bedelin iadesi mümkündür. Peşin bedelin iadesine ilişkin KKDF mevzuatı hükümleri saklıdır.5

(3)Bankalarca peşin bedel tutarının firma hesabına geldiği tarihten itibaren azami24 ay içerisinde İBKB düzenlenmesi mümkündür. Ancak, birinci fıkra kapsamında eksüre verilmesi halinde ek süre müddetince de İBKB düzenlenebilir.

(4)2018-32/48 sayılı Tebliğ'in yayımı tarihinden önce ihracatçıya peşin ödenenbedeller 2018-32/48 sayılı Tebliğ hükümleri kapsamında yer almamaktadır.

(5)Peşin bedeller, gönderenin muvafakati ile devreden ihracatçı firmanın yazılıbeyanının alınması ve devralan tarafından tekrar devredilmemek kaydıyla başka bir ihracatçı firmaya devredilebilir.

(6)Devir işlemi, bedelin döviz tevdiat hesabına transfer edildiği tarihten itibarenpeşin bedelin kullanım süresi içinde kısmen veya tamamen sadece bir firmayayapılabilir. Kısmi devir yapılan işlemlerde aynı firmaya bilahare devir yapılması mümkündür.

(7)İBKB düzenlenen işlemlerde;

a)peşin bedelin tamamının devri halinde, bedeli devralan ihracatçı firma adına yenibir İBKB düzenlenerek üzerine İBKB'nin değişiklik sonucu yeniden düzenlendiğine dairnot konulur ve eski İBKB yenisine iliştilir.

b)peşin bedelin kısmen devredilmesi halinde ise devredilen kısım için devralanihracatçı firma adına İBKB düzenlenir, daha önce peşin bedelin kabulü sırasında devreden adına düzenlenen İBKB devredilen kısım kadar iptal edilir.

(8)Peşin bedel karşılığı ihracat tutarı olarak GB'nin 22 nci hanesinde kayıtlı toplamfatura bedeli esas alınır.

(9)İhracatçılarca kesin satıştan önce "konsinye avansı" olarak kabulünün yapılmasıistenen bedellerin kabulü peşin bedel olarak yapılır.

(10)Peşin bedel (ihracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısımları dâhil)faiz şartıyla gönderilmiş ise peşin bedel karşılığında gelen bedele faiz tutarınınilavesiyle elde edilen tutar kadar ihracat yapılır.

(11)İhracatçılarca, ödeme şekli "Peşin Ödeme" yazılı olan GB'nin bir örneği/GBbilgileri peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya ibraz edilir. Peşin bedelinödeme şekli akreditifli, vesaik mukabili, mal mukabili veya kabul kredili olan GB'lereya da peşin ödeme şekliyle beraber diğer ödeme şekillerinden birinin belirtildiği

GB'lere ilişkin ihracat hesaplarının kapatılmasında kullanılması; ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte ilgili GB'nin bir örneği/GB bilgilerinin peşin bedelin transfer edildiği/getirildiği bankaya ibrazı kaydıyla mümkündür.

(12)Bankalarca peşin bedel hesabı kapatılırken gerekli kontrol yapılarak İBKB'ninfirma ve banka nüshasına GB'nin tarih, sayı ve tutarı kaydedilir.

(13)Peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önceki bir ihracatın, peşinbedelin taahhüdüne sayılmasının talep edilmesi halinde; peşin bedele ait İBKB iptaledilerek taahhüde sayılan GB ile irtibatlı yeni bir İBKB düzenlenir ve üzerine ödemeşekli değişikliği sonucu düzenlendiğine ilişkin not konulur. Peşin bedele ilişkin İBKBtutarının taahhüde sayılan GB tutarından fazla olması halinde ise kalan tutar kadarda peşin bedelle ilgili yeni bir İBKB düzenlenmesi ve iptal edilen İBKB'nin yenisineiliştirilmesi gerekir. İmalatçı veya tedarikçi firma adına transfer edilen/getirilenpeşin bedelin ihracat taahhüdü, aracı ihracatçı vasıtasıyla diğer bir ithalatçıyayapılan ihracata ilişkin GB'de lehine peşin bedel transfer edilen/getirilen imalatçıveya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı veya tedarikçi firmanınihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı halinde kapatılır.

Peşin bedel, ihraç bedellerinin tahsil süresi ile peşin bedelin süresi içinde beyan edilmek kaydıyla peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önce veya sonra diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılır. Ancak imalatçı veya tedarikçi firma adına transfer edilen/getirilen peşin dövizlerin aracı ihracatçı vasıtasıyla peşin bedelin transfer edilmesinden/getirilmesinden önce veya sonra diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılabilmesi için GB'de imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı veya tedarikçi firmanın ihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı gerekir.

(14)Gemi yapımına ilişkin sözleşmeler kapsamında gerçekleştirilen gemi ihracatı içinsözleşmede 24 aydan uzun bir vade öngörülmesi durumunda, peşin bedel karşılığiihracatın sözleşmede belirtilen vade süresi içerisinde yapılması zorunludur.Öngörülen vadenin tespiti için ihracatçının yazılı beyanıyla birlikte vade içerensözleşmenin ya da vadeyi tevsik niteliğini haiz proforma fatura veya poliçenin aracıbankaya ibrazı zorunludur. Peşin döviz karşılığında sözleşmede belirtilen vade süresiiçerisinde ihracat yapılmaması veya bu süre içerisinde peşin döviz tutarınıtamamınının tek seferde iade edilmemesi durumunda bu tutar kambiyo mevzuatıaçısından prefinansman kredisi hükümlerine tabidir. Peşin bedelin iadesine ilişkinKKDF mevzuatı hükümleri saklıdır.

(15)İhracat işlemlerinde ihracata ait peşin ödemelerin çek ile yapılabilmesi buGenelgenin 13 üncü maddesinde yer alan hükümlere uyulması şartıyla mümkündür.Çekle yapılan peşin ödemelerde, ilgisine göre bu madde hükümleri kıyasenuygulanır.” şeklini almıştır

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/e90670f7-fc2e-453c-acd3-88098334b484/%C4%B0hracat+Genelgesi.pdf?MOD=AJPERES&CACHE=NONE&CONTENTCACHE=NONE>